

Temat: Felieton – inne dziennikarstwo?

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat felietonu jako gatunku dziennikarskiego, nabycie umiejętności wskazania podstawowych wyróżników felietonu

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- rozróżnia gatunek, jakim jest felieton,
- przedstawia, na czym polega specyfika felietonu,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji tekstu dziennikarskiego,
- analizuje różne teksty i wskazuje cechy charakterystyczne felietonów,
- poszukuje tematów będących źródłem tekstu dziennikarskiego.
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – asocjogram, burza mózgów, dyskusja, plakat,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- indywidualna praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Felieton – inne dziennikarstwo?*,
- materiały dla nauczyciela: *Felieton – inne dziennikarstwo?*,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.”, red. L.Adrabińska-Pacuła, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- komputer, tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna – O czym i jak piszą w felietonach?/ prezentacja (5 min.)

- Sprawdzenie zadania domowego polegającego na tym, że uczniowie mieli zaznaczyć w różnych dziennikach i tygodnikach teksty, które były opatrzone nazwą: „Felieton”.
- Nauczyciel poleca zwrócić uwagę uczniom na to, jakiej długości są to teksty, w jakiej części gazety znajdują się, o jakich tematach mówią i czym różnią się od tekstów informacyjnych. Uczniowie przedstawiają na forum swoje opinie.

Temat: Felieton – inne dziennikarstwo?

2. Faza realizacyjna

a) Felieton- co to za gatunek?/ praca samodzielna (8 min.)

- Po zapoznaniu się z informacjami ze str. 151-153 w : „*Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN uczniowie zapisują informacje na temat felietonu, jego historii i twórców (*Karta pracy, zad.1.*)
- Po wyznaczonym czasie chętni uczniowie na forum prezentują wyniki swej pracy. Nauczyciel może uzupełnić wypowiedzi uczniów o informacje o felietonie dostępne w *Materiałach dla nauczyciela*.

b) Uczymy się od mistrza / prasówka na podstawie tekstu felietonu U.Eco „*Jak jeść w samolocie*” / (15 min.)

- Nauczyciel poleca uczniom zapoznanie się z tekstem felietonu U.Eco „*Jak jeść w samolocie*” na str. 151-152 podręcznika „*Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN.
- Uczniowie po przeczytaniu tekstu samodzielnie wykonują zadania do tekstu : zzad 1 a-d oraz 1g ze str. 151-152 z podręcznika „*Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN (m.in. odpowiadają na pytania, jaki stosunek ma autor do swoich felietonów, jakie sprawy mogą stanowić temat felietonu, o jakich absurdach pisze felietonista, po co do tekstu autor wprowadza różne dygresje itp.)
- Uczniowie na forum prezentują efekty swej pracy.

c) Triki felietonisty/ praca indywidualna i burza mózgów (8 min.)

- Nauczyciel poleca uczniom, by zastanowili się nad funkcją puenty w tekście felietonu, a szczególnie w felietonie U. Eco. Uczniowie realizują zad. 1 f ze str. 154 z podręcznika „*Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN. Propozycje uczniów nauczyciel zapisuje na tablicy.
- Uczniowie realizują zad. 1 h oraz 1i ze str. 154-155 podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.*”i zastanawiają się, jaki efekt uzyskał U.Eco, używając w swym felietonie form bezosobowych. Chętni uczniowie na forum prezentują swoje zdanie.

d) Poszukiwanie tematów do felietonów (5 min.)

- Burza mózgów i dyskusja na temat: „*Co może dziś stanowić temat dla felietonu*”. Zapisanie wniosków na tablicy.
- Uczniowie szukają ciekawych tematów dla felietonów: (*Karta pracy, zad. 2.*).

Temat: Felieton – inne dziennikarstwo?

3. Faza podsumowująca (4 min.)

- Uczniowie wymieniają tematy, które zapisali w *Karcie pracy* (zad.2.). Chętni uczniowie wymieniają rzeczy, które ich śmieszą, denerwują, oburzają, wzruszają, a które mogłyby stanowić temat felietonu.

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Wykonaj zad.3 z podręcznika „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN: przejrzyj teksty różnych felietonów i wytnij ten, który najbardziej ci się podobał. Naklej go na kartkę formatu A4 i opisz go (1) tytuł gazety, z której pochodzi oraz tytuł rubryki, 2) autor i krótka informacja o nim, 3)tematyka (zakreśl fragment, który świadczy o tematyce,4) określ, jaka formę przypomina felieton: opowiadanie, humoreskę, scenkę itp.).

Temat: Felieton – inne dziennikarstwo?

KARTA PRACY

1. Po zapoznaniu się z informacjami ze str. 151-153 w : „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN uzupełnij informacje na temat felietonu.

a) definicja felietonu

.....

.....

.....

.....

b) jakie jest pochodzenie słowa ‘felieton’

.....

.....

c) jakie były początki ‘felietonu’ jako gatunku

.....

.....

.....

.....

d) najślawniejsi felietoniści

.....

.....

2. Rozejrzyj się dokoła i zastanów się, co cię śmieszy, denerwuje, oburza, wzrusza.... Zapisz przykłady takich sytuacji, które stanowiłyby dobry temat na felieton.

.....

.....

.....

.....

Temat: Felieton – inne dziennikarstwo?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Informacje o felietonie i jego cechach gatunkowych (materiały Fundacji Nowe Media)

FELIETON

"Felieton to utwór z pogranicza literatury i dziennikarstwa, rodzaj artykułu, który charakteryzuje się lekkością i subiektywizmem, raczej bawi niż poucza, niekiedy wręcz rozśmiesza."

M. Radgowski

Felietony piszą ludzie różnych specjalności; aktorzy, politycy, sportowcy, reżyserzy, uczeni, pisarze, czyli niemal każdy, kto ma odpowiednio "lekkie" pióro i zdolność celnej oceny zaobserwowanych zjawisk.

!!! Felietonista nie musi szczegółowo uzasadniać swych opinii.

W zależności od tego, o czym się pisze, felieton może być:

"wolny" - czyli na temat wybierany przez autora niezwiązanego tematem rubryki, do której pisze. Są to tak zwane felietony "o życiu", czyli o tym, co przyciągnęło uwagę autora.

"specjalistyczny" - gdy felieton związany jest z określonym miejscem w gazecie lub charakterem samej gazety. Na przykład felieton sportowy, kulturalny itp.

!!! Felietoniści często mają swoje stałe rubryki w gazecie.

Felieton (czyli "mały listek") powinien być małym dziełem sztuki. Ze względu na formę można wyróżnić:

felietony-reportaże - w których autor opisuje zaobserwowane zjawiska (np. o odświeżaniu ulic);

felietony-wspomnienia - gdzie felietonista dzieli się swoimi przeżyciami;

felieton - przegląd prasy - w którym autor przytacza fragmenty tekstów z gazet i ustosunkowuje się do nich;

felieton-list - skierowany do ogółu czytelników lub określonej osoby;

felieton-opowiadanie;

felieton-dziennik.

! Felietonista występuje zwykle jako narrator własnej opowieści, komentuje wydarzenia, których był bezpośrednim świadkiem.

Temat: Felieton – inne dziennikarstwo?

2. Rodzaje felietonów (informacje ze strony: ęzyk-polski.pl/felieton/323-jak-napisac-felieton)

a) Pierwsza typologia felietonów:

- **felieton asocjacyjny** – komentuje rzeczywistość w żartobliwy, satyryczny sposób
- **felieton dyskursywny** – komentuje, argumentuje, wprowadza anegdoty,
- **felieton udramatyzowany** – osią konstrukcyjną jest dialog
- **felieton fabularny** - wykorzystuje chwytły literackie

b) Druga typologia felietonów:

- **obyczajowy**
- **literacki**
- **satyryczny**
- **kronika tygodniowa** (cotygodniowe felietony w satyryczny sposób przedstawiające aktualne wydarzenia, problemy polityczne, społeczne, obyczajowe)